

være mest praktisk at bryde Amtsgrænserne og flytte Valgstederne til enkelte Byer. Det er ikke værd at forsælde til Kethaveri, men jeg maa gøre gældende, at i 1849 holdt man fast ved Amtsgrænserne og holdt fast paa, at Byerne saa vidt muligt skulde være Valgsteder. Naar man saa ikke desto mindre stiller som Betingelse for at gaa ind paa Opfyldelsen af § 32, at man skal frasælde disse Krav, saa har man ikke vist tilstrækkelig Villighed til at gaa ind paa en Opfyldelse af denne Paragraf. Man siger at det er gjort, for at Kredsene skulde være lige store saa vidt muligt. Jeg vil sige der- til, at fra Oppositionens Side har man altid betonet, at Grundlovens § 32 brød sig ikke synderligt om Kredsenes Ligestorhed, men kun om dette, at der var det efter Grundloven nødvendige Antal af Folketingsrepræsentanter, at Forholdstallet passede i al Almindelighed; men dernæst skal jeg gøre opmærksom paa, at det Forslag, som Regeringen forelagde, var langt mere matematiske nøjagtigt med Hensyn til Kredsenes Ligestorhed, end man gif frem i 1849 og 1866. Jeg ser altsaa ikke, at der var nogen som helst Grund for Flertallet i Folketinget til at kassere Regeringens Forslag og omkalfatre det i den Grad, som man gjorde. Man kan nu en Gang ikke her i Verden saa baade i Høj og Sæk, og naar Oppositionen virkelig i saa høj Grad havde Lust til at saa dette Forslag fremmet, saa skulde den virkelig have vist den Resignation, at den ikke tillige havde forlangt at saa Lov til at dele Valgkredsene efter deres eget Forgodt- befindende. Jeg er ikke saa godt inde i andre Landes parlamentariske Historie, saa jeg kan sige det med Bestemthed, men jeg tvivler om, at der er et eneste Sted i Verden, hvor Regeringspartiet har tilladt Oppositionen selv at omlave Valgkredsene paa egen Haand. Det er klart, at der er noget Sted, hvor Regeringens Administration maa være med paa Raad og maa være ledende, saa er det paa dette Punkt. Det er klart, at jo mindre Grunde, der er til at gribe til dette fra Lovgivningsmagtens Side, jo mere uberettiget er det, at man stiller et saadant Krav. Jeg har det bestemte Indtryk, at man fra Folketingets Side i Virkeligheden ikke har været saa meget inde paa at saa dette Lovforslag fremmet, som det kunde se ud til. Jeg tillader mig at henvise til, hvad der er anført i Betænkningen fra i Fjor, Udtalelser af Mænd fra alle Grupper. — Jeg synes ogsaa, at de Udtalelser stadfæste det, at en Ting er den ydre Afstemning, noget andet er den Stemning, der saa bag derved. Jeg har det bestemte Indtryk af

Folketingets Stilling — og jeg kan sige, at det er for mig Grunden til, at jeg er kommen ind paa midlertidige Foranstaltningers Vej — at man ikke var saadan stemt for denne Sag, at der var noget Haab om at enes om den, at man ikke vilde gaa til de allernødvendigste Indrømmelser, for at man kunde komme til et Resultat i denne Sag. Nu er ganske vist — det indrømmer jeg — Stillingen for saa vidt forandret, som det ikke blot er Socialdemokraterne, men ogsaa den radikale Gruppe, der gennem sin Ordfører har udtalt, at naar det endelig skal være, gaar man ind paa Regeringens Forslag fremfor det her foreliggende, eller ogsaa vil man ingen Ting have. Hvis man i det andet Ting fra samme Side vilde stille sig paa samme Maade, saa er der jo uægtelig nu noget mere Haab om, at vi kunne komme til en fuldstændig Gennemførelse af Grundlovens § 32, end der hidtil har været. Men jeg vil rigtignok haabe, at de Herrers eventuelle Eftergivenhed — for endnu kende vi den jo ikke — nu maa komme for sent; og jeg vil paa det bestemteste hævde, at hvis det sker, og hvis vi nu komme til en Ordning, der har det for Dje, at vi saa snart, som det paa nogen Maade kan lade sig gøre, kunne komme til en Grundlovsforandring, saa er der dermed ikke vist mindste Spor af Grundlovsutrustab fra nogen af Siderne. Selvfølgelig havde det været heldigt for os, at vi straks kunde være begyndt paa denne Forandring i Grundloven, saa at vi ikke var stillede, som vi ere i Døbliffet, at vi ikke kunne begynde og heller ikke angibe, naar vi kunne begynde og derfor nødvendigvis maa gaa med til — for, som sagt, at komme ind paa denne Vej, en Grundlovsforandrings Vej — at træffe midlertidige Foranstaltninger, indtil en Grundlovsforandring kan finde Sted. Men jeg maa jo dog fremdeles spørge de Herrer, hvorfor maa man ikke ogsaa over for en Grundlovsparagraf gaa med til midlertidige Foranstaltninger, naar det er i den Grad klart, som det stiller sig for os, at der almindelig ønskes en Forandring i Grundloven, og at den vil være let at gennemføre, naar de storpolitiske Efterveer ere faldne bort i vort Folk? Hvorfor maa man saa ikke gaa med til en saadan midlertidig Foranstaltning, i Stedet for at gaa ind paa en Vej, som de allerfleste ere enige om kan blive uheldsvanger for vort Land?

Jeg kan imidlertid godt forstaa, at de Herrer, som ønske den store Forøgelse, gøre hvad de kunne for at saa dette forhindret, og ogsaa i den Henseende prøve paa ikke blot i det